

Nechvátal, Bořivoj; Sommer, Petr

Sté výročí narození PhDr. Květy Reichertové, CSc. (1921–2004)

Archaeologia historica. 2020, vol. 45, iss. 1, pp. 511-512

ISSN 0231-5823 (print); ISSN 2336-4386 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/142979>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Sté výročí narození PhDr. Květy Reichertové, CSc. (1921–2004)

Květa Reichertová v roce 1974 mezi svými spolupracovníky na archeologickém výzkumu Sázavského kláštera.

Narodila se jako Květa Šlesingerová dne 3. května 1921 na úpatí hradů Točníka a Žebráku, v malebné krajině, která v ní probudila lásku k historii. Její otec zde pracoval v pivovaru, na jehož prostředí často vzpomínala jako na idylický svět dětství. Rodina se později přestěhovala do Prahy. Zálubu v historických památkách měla již při studiu na gymnáziu a po maturitě ji dále rozvíjela. Čas neztrácela ani během totálního nasazení v letech 1942–1945 v továrně v Letňanech. Po osvobození zaměřila své studium na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy na archeologii (J. Filip, J. Eisner) a na dějiny umění (J. Květ, J. Cibulka a především V. Mencl).

Od roku 1945 pracovala jako dokumentátorka v archivu Státního archeologického ústavu v Praze (StAÚ). Vlivem mimořádné osobnosti V. Mencla se její studijní zájem soustřeďoval na středověkou architekturu, umělecké řemeslo a zvláště na keramiku. V roce 1950 přišla jako odborná pracovnice do historického oddělení StAÚ vedeného tehdy I. Borkovským. V letech 1948–1949 pracovala jako asistentka J. Böhma a J. Poulika na archeologickém výzkumu přemyslovského hradu a podhradí v Olomouci. Od roku 1950 vedla již vlastní samostatný výzkum středověké tvrze v Martinicích u Votic. Zahájila tam významnou kapitolu svého odborného života orientovanou na výzkum panských sídel v Čechách. K jeho problematice se vrátila celou řadou prací (AR IV, 1952; AR VII, 1955; SVPP 8, 1967). V letech 1958–1962 uskutečnila velký výzkum v areálu zámku v Litomyšli, jenž přinesl důležité poznatky nejen k nejstaršímu osídlení lokality, na níž vzniklo v 11. století přemyslovské hradiště, ale také k lokalizaci a poznání premonstrátské kanonie Mons Oliveti. Nejvýznamnější objevy zde učinila při zkoumání zbytků premonstrátského stavebního komplexu a zejména monumentální románské baziliky, jež se v roce 1344 stala biskupským chrámem (PRP 22, 1962). Tento výzkum se stal základem k její monografii, která vyšla v nakladatelství Odeon pod názvem *Litomyšl* v roce 1977. Dalším životním tématem

se jí postupně stal výzkum klášterů. Již při výzkumu na vrchu Velíz u Kublova (1958–1959, 1964–1967), původně záchranné akci, odkryla základy středověkých částí probošství patřícího benediktinskému klášteru Ostrov u Davle.

Z dalších akcí to byly výzkumy v klášteře sv. Anežky na Starém Městě pražském (1964–1971) a především v klášteře na Sázavě (1968–1982).

Problematiku středověké keramiky sledovala již ve své disertaci a později v práci kandidátské (1962). Studium zahájila zpracováním starých nálezů a výzkumů a jejich tříděním v monografii *Středověká keramika ze Sezimova Ústí, Tábora a Kozího hrádku. Příspěvek ku chronologii a tvarosloví středověké keramiky* z roku 1965. Postup jejího studia dokumentují články věnované především stylovému hodnocení keramiky (AR IX, 1958; PA XXIX, 1959; PRP 29, 1969). Při dalším výzkumu uplatňovala analýzy stratigrafických situací jednotlivých lokalit a výsledky studia odlišností nálezových souborů v jednotlivých regionech. Rozsáhlou syntézou svého studia středověké keramiky v českých zemích vložila do společné práce s Vladimírem Nekudou *Středověká keramika v Čechách a na Moravě*, která vyšla v roce 1968.

Skutečným vyvrcholením její archeologické práce byl výzkum Sázavského kláštera. Kromě klauzurních staveb kláštera zejména ze 13. a 14. století prozkoumala základy tetraonchy v severní zahradě, která byla podle písemných pramenů v roce 1070 zasvěcena sv. Kříži. Výzkum zahrnoval také areál laického sídliště a pohřebiště. Další románskou sakrální stavbu odkryla v severozápadním rohu velkého sázavského nádvoří. Vyhodnocení rozsáhlého souboru poznatků provedla s kolektivem dalších specialistů a jeho výsledky publikovala v nakladatelství Odeon v monografii *Sázava. Památník staroslověnské kultury v Čechách*. Dílo vyšlo v roce 1988.

Po odchodu do důchodu pracovala krátce ve středověkém oddělení Muzea hl. města Prahy a také krátce externě přednášela na Katedře teorie a dějin architektury Stavební fakulty ČVUT v Praze. I nadále se zajímala o nové poznatky o středověku. Setkávala se s ním mimo jiné ve svém milém Byzantionu, pěveckém souboru zaměřeném na slovansko-byzantskou hudební kulturu, s níž se cítila být spojena prostřednictvím Sázavy.

Květa Reichertová se studiem středověké kultury trvale zapsala do dějin české středověké archeologie. V našich vzpomínkách zůstane také jako vlídný člověk, se kterým bylo milé se setkávat, i když její osobní život nebyl zdaleka lehký. Když ji opustil manžel, musela vychovat své dvě dcery, což provedla vzorně.

Bořivoj Nechvátal, Petr Sommer

Bibliografie

AR XXXIII, 1981 (+ B); AR XLIII, 1991; AR XLIV, 1996 (+ B); AR LVI, 2004; CB 9, 2004 (+ B); AH 30, 2005; d/HDB II, 1132; III/288; ČSL 260.

Podle K. Sklenáře ve spolupráci se Z. Sklenářovou: Biografický lexikon českých, moravských a slezských archeologů a jejich spolupracovníků z příbuzných oborů. Praha 2005. Doplňno.